

Отиде си откривателят на горяните

Написано от Христо Христов
Събота, 09 Март 2019 19:50

Откривателят на българското горянско въоръжено съпротивително движение срещу комунистическия режим проф. Диню Шарланов си отиде от този свят на 4 март 2019 г. на 93-годишна възраст. Вчера, 8 март, неговите близки и приятели го изпратиха в последния му земен път, съобщиха от семейството му пред **desebg.com**.

Той е един от първите историци, които още 1991-1992 г., получиха достъп до архивите на МВР-ДС и направи важни разкрития за кървавия терор на комунистическата партия след 9 септември 1944 г.

Заедно с историка Поля Мешкова проф. Диню Шарланов издаде през 1994 г. документалното изследване [„Българската гилотина”](#) – тайните механизми на народния съд, посветена на ликвидирането на българския политически, военен и интелектуален елит чрез противоконституционно организирания от Георги Димитров в Москва т. нар. народен съд.

През 1997 г. проф. Шарланов издаде книгата [„Тиранията”](#), отново стъпила на задълбочено изследване на архивите на Държавна сигурност, в която засяга различни престъпления на комунистическия режим – от преследването на политически лидери веднага след Деветосептемврийския преврат като Г. М. Димитров и Кръстю Пастухов до разправата с политическата опозиция през 1947 г.

В своя предговор към нея проф. Шарланов пише:

„Има събития в нашата най-нова история, които винаги ще ни съпътстват и с болка ще ни напомнят за себе си. Такива са събитията, които протичат в драматичните години на

Отиде си откривателят на горяните

Написано от Христо Христов
Събота, 09 Март 2019 19:50

налагане на комунистическата тоталитарна система у нас след септември 1944 г. Поколение след поколение ще обръщат поглед към тях и с учудване и срам ще питат: нима това е възможно?

И наистина те ще имат основание за това грозно време на масови убийства, на изпращане на хиляди хора в лагери и изселване, на лишаване от елементарни граждански права на стотици хиляди други. Така целенасочено тираните създават социален климат на страх и на лична политическа изолация. И всичко това се извежда като основна задача на БРП (к) и се облича в държавна политика.

По същество обаче то влиза в остро противоречие с народопсихологията на българина, защото се въвежда една нетрадиционна обществена система с насилие и по волята на чужда държава.”

През 2004 г. той е част от българския екип историци, съавтори във втората част на световния бестселър [„Черната книга на комунизма”](#), в която акцентът е поставен върху терора и репресиите в страните от Централна и Източна Европа, попаднали под съветски ботуш, сред които е и България.

Голямото историческо откритие на проф. Динтя Шарланов обаче остава горянското движение. През 1999 г. той издаде изследването [„Горяните” – кои са те](#) .

С нея той за първи път вдигна високо завесата върху непознатата на българската общественост съпротива на горянското движение срещу комунистическия режим в България.

Авторът е изградил документалния разказ за появата и дейността на горянските чети в България след 9 септември 1944 г. върху богатия архив на Държавна сигурност, документирал реакцията на комунистическата власт срещу тях през следващите 10 години.

Тази малка на пръв поглед книжка обаче стана основа за големия му изследователски

Отиде си откривателят на горяните

Написано от Христо Христов
Събота, 09 Март 2019 19:50

труд в два тома [„История на комунизма в България”](#) , издадени през 2009 г.

„Изходната основа за научното изследване на периода от септември 1944 г. до 1989 г. са подходите, формите и средствата, прилагани от комунистическата партия под ръководството на Москва, за комунизирание и съветизация на България”, посочва в предисловието си проф. Шарланов.

Той отбелязва, че това е двустранен процес, който протича твърде интензивно в неговия първи етап, състоящ се с окупацията на България от Червената армия (септември 1944 г. декември 1947 г.).

„Това е време на класов геноцид, на нечувано насилие, което е същността на комунизма и крайгълен камък на системата. Чрез насилие и само чрез насилие страните от Източна Европа са превърнати в съветски провинции”, пише историкът. В този двутомен труд той разгърна в подробности въоръжената съпротива на горянското движение.

Проф. Диню Шарланов странеше от публични изяви. Той беше решил да говори чрез своите безупречни исторически изследвания, с които даде много не само на читателите, но и показва пътя на следващите поколения изследователи.

Въпреки това се намираше някой друг близък до „Позитано” 20 историк, който злъчно да подметне, че преди 10 ноември 1989 г. Шарланов е преподавал история на БКП. На такива жалки гласове той обаче вече им бе отговорил с достойно гражданско и професионално поведение и със своите истински ценни книги. Светла му памет!